

ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಅವರ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಮಳೆ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಿಕತೆ

ಡಾ. ತಿಮ್ಮಾರೆಡ್ಡಿ. ಟಿ¹

ಪೀಠಿಕೆ

ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಜನ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೂ ಪರದಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದು ತಲುಪಿದೆ. ಬರಗಾಲದಿಂದ ಕಂಗಾಲಾದ ಜನರು ಗೂಳೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬರಗಾಲದಿಂದ ಜನರನ್ನು ಪಾರು ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಮಳೆರಾಯನನ್ನು ಧರೆಗೆ ಕರೆತರಲು ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ತಪಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ಬ್ರಹ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಪಂಡಿತ ವರ್ಗದಿಂದ ಸುಮಾರು ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾಟಕದ ಒಂದು ತಂಡ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟಿದೆ. 'ಇಂದ್ರ ವಿಜಯ' ಎಂಬ ನಾಟಕವನ್ನು ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಾಟಕದ ವಸ್ತು ವೃತ್ತಾಸುರನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಜಲರಾಶಿಯನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂದ್ರ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಾಸುರ ರಾಕ್ಷಸನ ಮಧ್ಯೆಯುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನು ವೃತ್ತಾಸುರನ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಜಲರಾಶಿಯನ್ನು ಹೊರತಂದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಸಿರುಗೊಳಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಯಜ್ಞದ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟಕವು ಆಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವುದು ನಾಟಕ ತಂಡದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಜ್ಞದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬಲಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬಲಿ ಕೊಡುವ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ದೇವತೆಗಳು ಹಸಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತರನ್ನಾಗಿಸುವುದು. ದೇವತೆಗಳು ಸಂತೃಪ್ತರಾದರೆ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದ ಉದ್ದೇಶ ಫಲಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಯಜ್ಞದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಹುತಿಗಾಗಿ ದೇವತೆಗಳು ಹಸಿದಿರುವಂತೆ, ನಾಟಕಕ್ಕಾಗಿ ದೇವತೆಗಳ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಗಳು ಕೂಡ ಹಸಿದಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾಟಕ ಆಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿಗಳ ಹಸಿವನ್ನು ನೀಗಿಸೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಪರಾವಸು ಎಂಬ ಪುರೋಹಿತನ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞವು ಸುಮಾರು ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಸಾಗಿಬರುತ್ತಿದೆ. ರೈಭ್ಯಮುಷಿಯು ತಪಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಮಹಾನ್ ಪಂಡಿತ. ಇವನಿಗೆ ಪರಾವಸು ಮತ್ತು ಅರವಸು ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಪರಾವಸು ತಂದೆಯಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಮಹಾನ್ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಯಜ್ಞದ ಅಧ್ಯಯನನಾಗಿದ್ದನು. ಅರವಸು ತಂದೆ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣನವರಂತೆ ಯಾವುದೇ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ತಾನು

¹ ಓಬಳಾಪುರ ಅಂಚೆ, ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತಾಲೂಕು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ, ಕರ್ನಾಟಕ.

ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವನು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ಕೂಡ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವನು ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯನಾಗಿದ್ದ. ತಾನು ಇಂತಹದ್ದೇ ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಇವನು ನಟನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ. ಹಾಗೂ ಇವನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಸೂಯೆಗಳಿಲ್ಲದ, ಜಾತಿ, ಧರ್ಮಗಳ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಲ್ಲದ ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನ ಮನುಷ್ಯ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ತಂದೆ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣನ ದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಅವನೊಬ್ಬ ದಡ್ಡ ಎಂಬೆಲ್ಲ ನಂದನೆಗಳು ಕೂಡ ಅವನ ಪಾಲಾಗಿದ್ದವು.

ಅರವಸು ಬೇಡ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ನಿತ್ತಿಲೆ ಎಂಬ ಕನೈಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಸಹಾ ಮಾಡಿದ್ದ. ನಿತ್ತಿಲೆಯ ತಂದೆ ಮತ್ತು ಬೇಡ ಜಾತಿಯ ಮುಖಂಡರೆಲ್ಲರು ಸೇರಿ ಅರವಸುವಿಗೆ ಒಂದು ಸಮಯವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಎಲ್ಲರ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ತಾನು ನಿತ್ತಿಲೆಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬೇಡ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಅರವಸುವಿನ ಮೇಲೆ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕೆಳ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮದುವೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಬೇರೂರಿತ್ತು. ಅರವಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವನಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಿತ್ತಿಲೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ವಿನಹ ಮದುವೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಎಂದೂ ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವನು ನಿತ್ತಿಲೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದ ಮತ್ತು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸಹಾ ಮಾಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ಇವನ ರಕ್ತಸಂಬಂಧಿಗಳು ವಿಧಿವಶರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅರವಸುನೇ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಾನು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟ/ಪ್ರೀತಿಸಿದ ನಿತ್ತಿಲೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅರವಸು ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮಗ ಯವಕ್ರೀವನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮುಗಿಸಿ ಬರುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನಿತ್ತಿಲೆಯನ್ನು ಅವರ ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆ ವಿವಾಹವೂ ಕೂಡ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಅರವಸುವಿನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮಗ ಯವಕ್ರೀ. ಇವನು ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಇಂದ್ರನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದನು ಎಂಬುವುದು ಎಲ್ಲಕಡೆಯೂ ಹಬ್ಬಿರುವ ಸುದ್ದಿ. ಯವಕ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ನಂತರ ತಾನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಷ್ಟ ವಿಶಾಖಾಳ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ವಿಶಾಖಾಳು ಪರಾವಸು ಎಂಬುವವನನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಳು. ತಾನು ಈಗ ಬೇರೆಯವರ ಹೆಂಡತಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ವಿಶಾಖಾಳು ಯವಕ್ರೀಯನಿಗೆ ಮನಸೋಲುತ್ತಾಳೆ. ಯವಕ್ರೀ ಮತ್ತು ವಿಶಾಖಾಳು ತಮ್ಮ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹಾಗೆಯೇ ಏಕಾಂತಕ್ಕೆ ಜಾರುತ್ತಾರೆ. ಇವರುಗಳ ಏಕಾಂತದ ವಿಷಯ ವಿಶಾಖಾಳ ಮಾವನಾದ ರೈಭ್ಯ ಋಷಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪರಾವಸು ಯಜ್ಞದ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ವಿಶಾಖಾಳು ರೈಭ್ಯ ಋಷಿಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿದ್ದಳು. ರೈಭ್ಯ ಋಷಿಯು ತಮ್ಮ ತಪೋ ಬಲದಿಂದ ಒಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಯವ ಕ್ರೀಯನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ

ವಿಷಯವು ಯಜ್ಞ ಮಂಟಪವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಪರಾವಸು ಯಜ್ಞ ಮಂಟಪದಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ತಂದೆಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ವಿಶಾಖಾಳು ತನ್ನ ಗಂಡನಾದ ಪರಾವಸುವಿನ ಬಳಿ ತನ್ನತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ನಂತರ ಪರಾವಸು ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂದು ಪುನಃ ಯಜ್ಞ ಮಂಟಪವನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇದಿಷ್ಟು ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚರ್ಚೆಗಳು ವಾಸ್ತವದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ನಾಟಕಕಾರರು ಒಳಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಅರವಸುವಿನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮಗ ಯವಕ್ರೀ ದೀರ್ಘಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಇಂದ್ರನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದನು ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಎಲ್ಲರು ಹೇಳುವಂತಹ ಮಾತು. ಅರವಸು ಪ್ರೀತಿಸಿದ ನಿತ್ತಿಲೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ನಾಡಿನ ಜನತೆ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬರಗಾಲದ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಇವುಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಜನರು ಗುಳೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಯವಕ್ರೀ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಮಳೆ ಸುರಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಬಹುದಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ನಿತ್ತಿಲೆಯು ಎತ್ತಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ. ಇದು ವಾಸ್ತವವೂ ಸಹಾ ಹೌದು. ಹಾಗೆಯೇ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಪೂಜೆ, ತಪಸ್ಸು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮಂತಹ ಕೆಳ ವರ್ಗಗಳ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರಗಳು ಎಲ್ಲರ ನಡುವೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರ ಮೂಲಕ ನಾವು ಮುಕ್ತವಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳ ಹೊರಟಿದ್ದಾಳೆ.

ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಪೂಜೆ, ಪುನಸ್ಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿತ್ತಿಲೆ ಮಾತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಯವಕ್ರೀ ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಇಂದ್ರನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಯವಕ್ರೀ ಮತ್ತು ವಿಶಾಖಾಳ ನಡುವಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಯವಕ್ರೀಗೆ ತಪಸ್ಸಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರ ದೇವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಸಿಗೋದಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನ ಎನ್ನುವುದು ಜೀವನದಿಂದ ಹೊಮ್ಮಿ ಬರಬೇಕು, ಅನುಭವದಿಂದ ಬರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ, ನಾನು ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು ಅದೇ ಉತ್ತರ ಎಂದು ಹೊರಟು ಹೋದ ಎಂದು ಯವಕ್ರೀ ತನ್ನ ತಪಸ್ಸಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ವಿಶಾಖಾಳ ಬಳಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಾತುಗಳು ವಾಸ್ತವ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನ ಎನ್ನುವುದು ಇವುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಾದೇ ವಿನಹಃ ಇಂದ್ರದೇವನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಂದ ಬರುವಂತದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ನಾಟಕಕಾರರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮನುಷ್ಯ ಎಷ್ಟೇ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಸಹಾ ಅಸೂಯೆ, ಸ್ವಾರ್ಥ, ಅಧಿಕಾರದ ಆಸೆ, ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಲಾರ ಎಂಬುವುದಕ್ಕೆ ರೈಭ್ಯ ಋಷಿ, ಪರಾವಸು ಹಾಗೂ ಯವಕ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಈ ಪಾತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ನಾಟಕಕಾರರು ಮನುಷ್ಯನ ಮೂಲ ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ವಾಸ್ತವ ಸಹಾ ಹೌದು.

ಯವಕ್ರೀಯು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದದ್ದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಸೇಡನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು.

ಯವಕ್ರೀ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ತನ್ನ ತಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ರೈಭ್ಯ ಋಷಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲನಾಗಿದ್ದ. ಆದರೆ ಇವನು ಯಾವುದೇ ಬಿರುದು, ಪದವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ರೈಭ್ಯ ಋಷಿಯ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಾಗಿ ಕೈ ತಪ್ಪಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ತುಳಿದಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ತಾನು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತನಾದ ಯವಕ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ವಿಶಾಖಾಳನ್ನು ಕೂಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ವಿಚಲಿತನಾದ ಪರಾವಸು ಯಜ್ಞಮಂಟಪದಿಂದ ಹೊರ ಬರಬೇಕು. ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವನ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಯಜ್ಞವು ವಿಘ್ನದಿಂದಾಗಿ ನಿಂತುಹೋಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರಾವಸುವಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನಪಟ್ಟ ದಕ್ಕದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಯವಕ್ರೀ ತಪಸ್ಸಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ “ಇಂದ್ರದೇವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಇಂದಿನಿಂದ ನೀನು ಜ್ಞಾನಯಾಗತೀ ಆ ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರೋಧ-ಮೋಹ ಮತ್ಸರಗಳು ದಮನವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಯವಕ್ರೀಯೂ ನನಗೆ ಅಂಥಜ್ಞಾನ ಬೇಡ ಅದು ಜ್ಞಾನ ಅಲ್ಲ ಆತ್ಮತತ್ವ, ಈ ಮನೋವಿಕಾರ ನಾನು. ಈ ಮನುಷ್ಯ ನಾನು, ಈ ಅಹಂಕಾರ, ಅಸೂಯೆ, ಯಾತನೆ, ಕ್ಷುದ್ರತೆ ಇವೆಲ್ಲ ನಾನು. ನನ್ನದುಷ್ಟತನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಜ್ಞಾನ ನನಗೆ ಬೇಕು”² ಎಂದು ಬೇಡಿ ಪಡೆದಿದ್ದನು.

ಯವಕ್ರೀಯ ರೀತಿಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಪರಾವಸುವಿನ ತಂದೆಯು ಹೊಂದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ವಿಶಾಖಾಳು ಪರಾವಸುವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯವರನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಲೆಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ತನ್ನ ತಪೋ ಬಲದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ರಾಕ್ಷಸನ ಮೂಲಕ “ಯವಕ್ರೀಯನ್ನು ಕೊಂದದ್ದು ಅವನನ್ನು ದಂಡಿಸಲಿಕ್ಕಲ್ಲ ನನ್ನನ್ನು ದಂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ. ನನ್ನ ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಕಡಡಲಿಕ್ಕೆ, ಅವನು ಇನ್ನಾವುದೇ ಕುಚೋದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕೋ ಮೊದಲು ಅವನ ಕಟ್ಟುಪಾಡು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು”³. ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಪರಾವಸುವಿನ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಾವಸುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವನ ತಂದೆಗೆ ಅಸೂಯೆ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಜ್ಞದ ಅಧ್ಯಯನ ಪಟ್ಟ ತನಗೆ ದಕ್ಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ತನ್ನ ಮಗನ ಪಾಲಾಯಿತು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ರೈಭ್ಯಋಷಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಾವಸುವು ಕೂಡ ಅಧ್ಯಯನ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದಲೇ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನೇ ಕೊಲೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಧಿಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಪ್ರಾಣ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಧಿಕಾರ, ಬಿರುದು, ಪದವಿಗಳ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಬಂಧಗಳು ಗೌಣವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ನಾಟಕವು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧ ಎಂಬುವಂತಹ

² ಗಿರೀಶ್‌ಕಾರ್ನಾಡ್. (2006). ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಮಳೆ. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು. ಪು.ಸಂ.35.

³ ಮೇಲಿನದೇ., ಪು. ಸಂ.51.

ಪಾತ್ರವೆಂದರೆ ಅರವಸುವಿನ ಪಾತ್ರ. ಇವನು ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರ, ಬಿರುದು, ಪದವಿಗಳ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ನಾಟಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರ ದೇವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ನಿನಗೆ ಯಾವ ವರ ಬೇಕಾದರೂ ಕೇಳಿಕೋ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅರವಸು ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದದ್ದು ಎಂಬುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್. (2006). ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಮಳೆ. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಕೀರ್ತನಾಥ ಕುರ್ತುಕೋಟಿ. (2016). ಯುಗಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ದರ್ಶನ. ಕುರ್ತುಕೋಟಿ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಧಾರವಾಡ.
- ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ, ಎನ್.ಎಸ್. (2015). ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ. ಅಂಕಿತ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್, ಎಲ್.ಎಸ್. (2008). ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ. ಅಂಕಿತ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.